

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J.P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o emeryturę w związku z pracą w warunkach szczególnych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2017 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie z wniosku J.P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. o emeryturę w związku z pracą w warunkach szczególnych. Skarga o wznowienie postępowania oparta została o przepis art. 403 § 2 k.p.c. zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Sąd Apelacyjny uznał, że

opisana w skardze podstawa wznowienia nie spełnia wymogów podstawy opisanej w art. 403 § 2 k.p.c. z dwóch powodów. Z okoliczności podanych w uzasadnieniu skargi wynika, że niepowołanie opisanego środka dowodowego w postaci zeznań świadka T.M. spowodowane było błędną oceną potrzeby jego powołania a nie był to środek dowodowy obiektywnie niemożliwy do ujawnienia dla strony w tym postępowaniu. Po drugie środek dowodowy musi mieć wpływ na wynik sprawy, a świadek T.M. nie pracował w tym samym okresie co wnioskodawca, ani na takim samym stanowisku, co więcej - z wyliczeń dokonanych przez Sąd Apelacyjny wynika, że wnioskodawca jest w stanie udowodnić maksymalnie 14 lat, 10 miesięcy i 23 dni pracy w warunkach szczególnych.

Z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego nie zgodził się wnioskodawca wskazując w zażaleniu na naruszenie przepisów postępowania: art. 410 § 1 k.p.c. w związku z art. 403 § 2 k.p.c. poprzez błędną wykładnię a także poprzez niewłaściwe zastosowanie, art. 410 § 2 k.p.c. poprzez niezastosowanie oraz art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie oraz nierozpoznanie istoty sprawy. Zdaniem wnioskodawcy Sąd prezentuje stanowisko, zgodnie z którym strona procesu z dziedziny ubezpieczeń społecznych winna posiadać kompletną wiedzę o rzeczywistości i na jej podstawie znać wszelkie środki dowodowe, które mogą w postępowaniu mieć znaczenie. Na poparcie tej tezy powołuje się jednakże na orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące spraw rozpoznawanych w postępowaniach cywilnych prowadzonych na zasadach ogólnych. Wnioskodawca dnia 31 grudnia 2016 r. dowiedział się, że Sąd Okręgowy ustalił, że Z.P. w tym samym miejscu i czasie co J.P., pracował w głębokich wykopach, a jednym z dowodów na podstawie których Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie były zeznania świadka T.M.. Wnioskodawca wskazał, że Sąd błędnie przyjął, że „nowy środek dowodowy musi mieć wpływ na wynik sprawy”, w sytuacji gdy art. 403 § 2 k.p.c. stanowi o „wykryciu takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy”. Rozważenie, czy nowy środek dowodowy ma czy też nie ma wpływu na wynik sprawy nastąpić może tylko na etapie merytorycznego rozpoznania skargi. Nadto wskazał, że Sąd Apelacyjny oparł swe rozstrzygnięcie na ponownej ocenie stanu faktycznego, oderwanej od kwestii, czy skarga jest dopuszczalna, przez co naruszył art. 328 § k.p.c.

Ewentualnie, że uzasadnienie nie pozwala na rekonstrukcję sposobu rozumowania Sądu, bowiem zawiera obszerne rozważania niezwiązane z przesłankami rozstrzygnięcia, przez co Sąd nie rozpoznał więc istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie może doprowadzić do zamierzonego skutku.

Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od zaistnienia łącznie trzech przesłanek: 1) wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, 2) możliwości ich wpływu na wynik sprawy, 3) niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu. Przepis ten daje wyraz potrzebie istnienia związku przyczynowego między rozstrzygnięciem a wykrytymi okolicznościami faktycznymi lub środkami dowodowymi. Musi chodzić o takie okoliczności faktyczne albo środki dowodowe, które w przypadku ich uwzględnienia w prawomocnie zakończonym postępowaniu mogłyby doprowadzić do innego rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności dlatego, że poczynione wcześniej w sprawie ustalenia faktyczne okazałyby się wadliwe lub mogłyby dokonane być dalsze ustalenia faktyczne, podważające dotychczasowy wynik sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1973 r., I CO 5/73, Biul. SN 1974 nr 2, s. 24; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2011 r., III CSK 273/10, LEX nr 1102867). Wykryte środki dowodowe mogą być uznane za mogące potencjalnie wpłynąć na wynik sprawy, jeżeli na ich podstawie będzie można ustalić okoliczności faktyczne podważające względnie uzupełniające wcześniejsze ustalenia faktyczne, na których oparł się sąd, wydając zaskarżone orzeczenie, co mogłoby doprowadzić do innego rozstrzygnięcia sprawy (zob. K. Weitz (w:) J. Gudowski (red.), System Prawa Procesowego Cywilnego, t. III, s. 1355-1356).

Sąd Apelacyjny w rozpoznawanej sprawie słusznie przyjął, że przesłanka ta nie zachodzi, skoro świadek T.M. nie pracował w tym samym okresie ani na takim samym stanowisku co wnioskodawca, a z dokonanych wyliczeń stażu pracy wnioskodawcy wynika, że byłby on w stanie udowodnić maksymalnie 14 lat, 10

miesiący i 23 dni pracy w warunkach szczególnych. Nadto wnioskodawca wskazał, że zeznania świadka T.M. stanowiły jedynie jeden z dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy w postępowaniu dotyczącym Z.P..

Stosownie do art. 410 § 1 k.p.c. wstępne badanie skargi o wznowienie postępowania przez sąd na posiedzeniu niejawnym dokonywane jest w trzech płaszczyznach: terminowości wniesienia skargi, dopuszczalności skargi, oparcia skargi na ustawowej podstawie, a niespełnienie któregośkolwiek z tych wymagań prowadzi do odrzucenia skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZ 26/17, LEX nr 2375929). Skarga o wznowienie postępowania nie opiera się na ustawowej podstawie, gdy podana w niej podstawa nie odpowiada żadnej z ustawowych podstaw wznowienia, ale również wówczas gdy z twierdzeń uzasadniających skargę wynika, że podstawa ta faktycznie nie wystąpiła (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2015 r., V CZ 23/15, LEX nr 1751872).

Wskazany przez wnioskodawcę zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. winien być powiązany z art. 361 k.p.c., bowiem jest kierowany pod adresem postanowienia, nie zaś wyroku. W rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia obszernie zrelacjonował dotychczasowy przebieg postępowania w sprawie, ale nie budzi wątpliwości, że nie dokonał on ponownych ustaleń co do istoty sprawy. Użyte sformułowanie „Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji” dotyczy wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 26 marca 2014 r. nie zaś zaskarżonego zażaleniem postanowienia tego sądu z dnia 13 kwietnia 2017 r. Wskazuje na to kończący ten fragment rozważań zwrot „Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 k.p.c.”. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. jest chybiony, bowiem treść uzasadnienia orzeczenia umożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia.

Na marginesie rozważań można wskazać, że swoisty mechanizm wznowienia postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przewiduje art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Dla wszczęcia postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczenia

wystarczające jest zaistnienie jednej z wymienionych w art. 114 ust. 1 ustawy przesłanek, to jest przedłożenie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności występujących przed wydaniem prawomocnej decyzji organu rentowego. Nowe dowody mogą zaś być dowodami osobowymi i dotyczyć faktów stanowiących przedmiot ustaleń w poprzednim postępowaniu o to świadczenie, byle byłyby to dowody wówczas istniejące, lecz niepowołane przez stronę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., II UK 740/15, LEX nr 2255425).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

as